

Neuropsychopharmacologia Hungarica

a Magyar Pszichofarmakológusok
Társasága tudományos folyóirata
Official Journal of the Hungarian
Association of Psychopharmacology
VIII. évf. 3. szám, 2006. október
Vol. VIII. No. 3. October 2006

Alapító főszerkesztő: Gaszner Péter
Felelős szerkesztő: Faludi Gábor

Rovatvezetők:

Bánki M. Csaba (esettanulmányok)
Péter László (folyóirat referátum)
Degrell István (eredeti közlemények)
Kovács Gábor (rövid közlemények és szerkesztői levelek)
Molnár Gyula (könyvreferátum)

Szerkesztőbizottság:

Thomas A. Ban, Borvendég János, Füst Zsuzsanna, Janka Zoltán, Magyar Kálmán, Palkovits Miklós, Perényi András, Rihmer Zoltán, Szabadi Elemér, Szirmai Imre, Szűcs Attila, Tringer László, Trixler Mátyas
Olvasószerkesztő: Biró Sándor

Felelős kiadó:

Magyar Pszichofarmakológusok Társasága

Levelezési cím (és hirdetésfelvétel):
Neuroline, 1286 Budapest, Pf. 12

Megjelenik negyedévente

A kéziratokat – három példányban –
kérjük a következő címre küldeni:
Dr. Faludi Gábor
1125 Budapest, Kútvolgyi út 4.
Tel/fax: (36-1) 355-8498
E-mail: faludi@kut.sote.hu

Kiadja a Neuroline

A kiadásért felel a Magyar Pszichofarmakológusok Társasága elnöke

Szerkesztőség:

1021 Budapest, Hűvösvölgyi út 116.

Nyomdai előkészítés:

Animula, 1026 Budapest, Bimbó u. 184.
Tel: 06-20-350-8106, fax: (36-1) 200-0716
E-mail: biros@animula.hu

Készült: Xilon Bt. Budapestő

Előfizethető a szerkesztőségben
(1021 Budapest, Hűvösvölgyi út 116.)
Számaszám: 10400212-02104090
Előfizetési díj egy évre: 2600 Ft
Egyes szám ára: 480 Ft
INDEX HU ISSN 1419-8711

MEDLINE/INDEX MEDICUS

A borítón Rouseeau: Az Oise partja

Founding chief editor:

Peter Gaszner (Budapest)
Editor in chief: Gábor Faludi (Budapest)
Publisher's e-mail: faludi@kut.sote.hu

Editors:

Original articles: István Degrell (Debrecen)
Case reports: Csaba M. Bánki (Nagykálló)
Short communications and letters: Gábor Kovács (Budapest)
Books: Gyula Molnár (Budapest)
Articles-referats: László Péter (Budapest)

Editorial Board:

Thomas A. Ban (Toronto), János Borvendég (Budapest), Zsuzsanna Füst (Budapest), Zoltán Janka (Szeged), Kálmán Magyar (Budapest), Miklós Palkovits (Budapest), András Perényi (Melbourne), Zoltán Rihmer (Budapest), Elemér Szabadi (Nottingham), Imre Szirmai (Budapest), Attila Szűcs (Kecskemét), László Tringer (Budapest), Mátyas Trixler (Pécs)

Editorial address:

1021 Budapest, Hűvösvölgyi út 116.
Phone: (36-1) 391-5337, fax: (36-1) 391-5336

Manuscripts:

Gábor Faludi, 1125 Budapest, Kútvolgyi út 4.
Phone/fax: (36-1) 355-8498

Subscription: annual (6 issues) 2600 HUF,
one issue: 480 HUF

KOMPETENCIA ÉS FELELŐSSÉG

Több évtizedes szakmai gyakorlatom alatt sohasem érte annyi támadás a pszichiátriát, mint az elmúlt években. Elgondolkodtat, hogy különböző hivatalos és nem hivatalos szervezetek, bejegyzett és nem bejegyzett egyletek, felkent és fel nem kent proféták, önmagukat szakembernek titulálók és elismerten laikusok veszik maguknak a fáradságot, bátorságot hogy hamis vagy félremagyarázott etikai, jogi sőt „szakmai” alapon, sokszor az ideológiai, politikai mezőbe is tévedve a pszichiátriát, a pszichiátereket övön aluli ütésekkel küldjék padlóra. Eddig ez nem sikerült és remélhetőleg nem is fog bejönni a számításuk.

Számomra mindez azért megdöbbentő, mert a tudomány haladása olyan eredményeket produkál, amellyel egyre közelebb jutunk a pszichés folyamatok biológiai alapjainak feltárásához, a környezet (többek közt a pszichoterápia) és az agy közötti kapcsolat illetve az agyműködés és annak pszichológiai vetületeinek megértéséhez. A pszichofarmakonok biológiai hatásai egyre jobban követhetők már nem csak receptor szinten, hanem a sejteken belül is. Kétségtelen azonban, hogy még mindig nem rendelkezünk a pszichiátriai betegségek specifikus biológiai vagy pszichológiai markerével és még elég távol vagyunk a genetikai háttér pontos meghatározásától. Éppen ezért a pszichés működések, tünetek értékelése, dinamikájának feltárása jelenti a diagnosztizálást és a pszichofarmakológiai eredmények gyakorlati alkalmazása, valamint amikor indokolt és szükséges a megfelelően megválasztott pszichoterápia jelenti a pszichiátriai betegek kezelését. A szakmát művelőknek mindezzel nem mondtam újdonságot, mégis indítatva éreztem magam arra, hogy ezeket az evidenciákat leírjam, mert remélem ezek a gondolatok eljutnak azokhoz is, akik folyamatosan a pszichiátriát és annak művelőit próbálják megpellengérré állítani.

Valamennyire is követve az „ellentábor” véleményét és működését, jó néhány kérdés merül fel az emberben. Az első az, hogy vajon miért ezek a támadások? Ha elfogadjuk, hogy az egészségügy (benne a pszichiátria) egyfajta piac, akkor nem az újrafelosztás szándékáról van itt szó? Fel lehet-e használni a cél érdekében féligazságokat, szabad-e a sokszor hamisságokkal teletűzdelt véleményt a hozzá nem értő laikusok elé vinni? Etikailag, sőt jogilag tiszta-e az, amit képviselnek, illetve amit tesznek? Miért olyan

Advisory Board / Tanácsadó bizottság

Helmut Beckmann (Würzburg)	Stuart A. Montgomery (London)
Jacques Bradwejn (Ottawa)	Hans-Jürgen Möller (München)
Angelos Halaris (Chicago)	Ahmed Okasha (Kairó)
Brian E. Leonard (Galway)	Eugene S. Paykel (London)
Juan J. Lopez-Ibor (Madrid)	Oakley Ray (Nashville)
Herbert Y. Meltzer (Nashville)	Norman Sartorius (Genf)

frusztráltak egyesek, ha a szakma nem veszi fel a kesztyűt? Felmérik-e, hogy meddig terjed a kompetenciájuk akár a véleménynyilvánításban, akár mindennapos munkájukban.

A kompetencia egyszerűen fogalmazva azt fedí, hogy kinek, milyen tevékenységi körre van szakmai és törvényi felhatalmazása. Úgy tűnik, hogy a pszichés problémákkal küzdő emberekkel ma már majdhogynem bárki foglalkozhat. Legyen az kuruzsló, jó szándékú laikus, kiképzett „félleg laikus”, vagy valóban szakember. Ha mindenki csak addig és olyan módon és mértékben tenné ezt amire szakmai és jogi felhatalmazása van, addig nagyobb baj nem lehet. Ha viszont a kompetencia határait egyre többen nem tartják be, akkor sokasodó problémák elé nézhetünk. A felelősség mindannyiunké. Legelsősorban a törvényalkotóé, mert hiszen a jogszabályi felhatalmazás nélkül folytatott tevékenység büntetendő. Kérdezem viszont, hogy a mai magyar viszonyok között megfelelően szabályozott-e az emberek lelki életével, problémáival, netán betegségével való foglalkozás? A betegek védelmében folyamatosan fogadnak el az orvosi tevékenységre vonatkozó törvényeket, rendeleteket. Egyre rigorózusabbak (sokszor nem is kellően megalapozottan) például a

gyógyszerfelírás feltételei, amelyeket a pszichiáternek (orvosnak) szakmai, jogi és anyagi felelősségéből eredően be kell tartania. Védi-e ugyanakkor megfelelő törvényi háttér az egyént a nem orvosként funkcionáló, sokszor nem is az egészségügy keretein belül tevékenykedőktől? Ugyanilyen súlyú felelősség hárul azokra is, akik nagyon sokszor megfelelő képzettség nélkül döntenek, állítanak fel „diagnózist” majd avatkoznak bele lelki folyamatokba? Másik oldalról: a különböző szintű végzettségek és a hozzájuk tartozó tevékenységi körök megfelelően egymáshoz rendelték-e?

Aggódó kérdéseim annak tudatában fogalmazódtak meg, hogy a lélekkel való foglalkozás kiterjedése világtrend. Lehet azon vitatkozni, hogy ez helyes vagy nem. Azt gondolom azonban, hogy ha nem szabályozottak a keretek, nem világosak a kompetenciák határai, akkor lehet, hogy a bajban lévő egyén nem megfelelő kezében, állapotának szakmailag nem kellően megalapozott megítélése után inadekvát „kezelésben” részesül és lehet, hogy a tudomány mai állásának megfelelő segítség már késő lesz.

Kovács Gábor

Tisztelt Olvasók!

A Neuropsychopharmacologia Hungarica digitális változata olvasható az MPPT honlapján:

www.mppt.hu